

SAVA

zhaja vsako soboto ob 5 uri zvečer. Uredništvo in upravnništvo: Kranj št. 170 (Prevčeva hiša). — Naročnina za celo leto K 4.—, za pol leta K 2.—, za četr leta K 1.—. Za vse druge države in Ameriko K 5'60.— Posamezne številke po 10 vinarjev. — Vse dopise je naslavljati na uredništvo lista „Save“ v Kranju. Inserate, naročnino, reklamacije pa na upravništvo „Save“ v Kranju. — Dopisi naj se blagovolijo frankirati. Brezimni dopisi se ne priobčujejo. Reklamacije so poštnine proste. — **Inserati:** štiristopna petit-vrsta za enkrat 12 vin za dvakrat 9 vin., za trikrat 6 vin., večji inserati po dogovoru. Inserati v tekstu, poslana in posmrtnice dvojno. Plačujejo se naprej. — Rokopisi se ne vračajo. — Brzjavni: „Sava“, Kranj. Čekovni račun pri c. kr. pošto-hranilničnem uradu št.: 41.775.

Cesar svojim narodom!

„Wiener Zeitung“ prijavlja sledeče Najvišje listnoročno pismo:

Ljubi grof Stürgkh!

Prišla je druga obletnica, kar so nas nespravljiva mišljenja sovražnikov prisilila na vojno. Kakor Mi je bolešno dolgo trajanje te, človeštvu naložene trde skušnje, me navdaja vendar pogled na težko borbo, ki vedno iznova opravičuje Moje zaupanje v nepremagljivo silo monarhije, z velikim zadoščenjem.

Vredni svojih hrabrih sinov, ki so v tesni zvezi z armadami Naših slavni zaveznikov junaško kljubujejo ponovnim navalom presile, izpolnjujejo Moji ljubljene narodi tudi doma vso visoko mero navdušenega izpolnjevanja dolžnosti, kakor je primerno resnemu velikemu času. Združeni v mogočno voljo za zmago, doprinašajo z moško odločnostjo vsako žrtev, ki jo zahteva zagotovitev prihodnjega častnega in trajnega miru. S pravim razumevanjem odredb, potrebnih za blagor domovine, prenašajo vsled vojne potrebne omejitve gospodarskega življenja in izjalovljajo načrtoma na ogroženje obstanka miroljubnega prebivalstva mereče zavratne nakane naših sovražnikov.

Moje srce deli z očetovsko žalostjo z vsakim posameznim Mojih zvestih državljanov skrb, ki ga teži in ki jo tako vztrajno prenašajo, bolest za padle, skrb za drage na bojiščih, motenje blagonosnega mirnega dela, občutno otežkočenje vseh življenjskih pogojev. Toda, opiraje se na vzpodbudne skušnje dveh vojnih let, gledam s polnim zaupanjem v zdaj počasi zorečo prihodnost z osrečujočo zavestjo, da Moji vrlji narodi zmago res zaslužijo, v vernem zaupanju, da jim je ne odreče milost in pravičnost Previdnosti.

V teh resnih, a upanja bogatih spominskih dneh čutim potrebo, sporočiti prebivalstvu novič, da me navdaja njega nikdar pešajoče posvedočenje patrijotične požrtvovalnosti s ponosnim ve-

seljem in da hvaležnega srca priznavam njega vrlo, končni uspeh jamčujoče zadržanje.

Pooblašcam Vas, da to v Mojem imenu naznate prebivalstvu.

Na Dunaju, 31. julijaa 1916.

Franc Jožef I. r.
Stürgkh I. r.

Ruska ofenziva.

Veliki boji na severnem bojišču.

Dunaj, 30. julija.

Bitke v vzhodni Galiciji in Voliniji se nadaljujejo z nezmanjšano ljutostjo.

V vzhodni Galiciji posebno pri Molodilovu severozapadno Kolomeje. kakor tudi zapadno in severozapadno Bučača so se bili srditi boji. Sovražnik je obnavljal svoje napade noč in dan. Vsi njegovi naporji so se ponesrečili z najtežjimi izgubami, posebno med Berestečkom in Stobihvo ob Stohodu započeti napadi mu niso prinesli nikakih uspehov kljub največji uporabi ljudi. Večinoma je ustavil sovražne napadalne vrste že ogenj artiljerije in infanterije. Kjer se je Rusom mimogrede posrečilo vdreti v naše jarke, kakor zapadno Lucka pri armadi generalobersta Tersztyanskega, smo jih s protinapadi vrgli ven. Pri Kašovki ob Stohodu smo obrambo preložili v tetivo daleko ven molečega loka reke Stohod, potem ko smo odbili več ruskih sunkov.

Berolin, 29. julija.

Rusi so včeraj razširili svoje napade na dele odseka ob Stohodu in na fronto severo-zapadno Lucka. Severo-zapadno Sokula izvršen močen napad je bil odbit s težkimi izgubami za sovražnika; slabotnejši sunki na drugih točkah fronte ob Stohodu so se takisto ponesrečili. Severo-zapadno Lucka je sovražniku po večkratnem brezuspešnem navalu prodril, v našo črto v okolici Tristera

ter nas pripraviti do tega, da smo opustili svoje, še pred Stohodom ležeče pozicije. Zapadno Lucka je bil ruski napad z našim protisunkom ustavljen. Pri Zvinjačah (vzhodno Gorohova) je bil sovražnik gladko odbit. Eno rusko letalo je bilo v zračnem boju sestreljen južno Perespe.

Armadna skupina gfm. von Hindenburga je z ognjem preprečila, da bi bile močne sovražne patrolje prekoračile Dvino. Uspešno smo bombardirali kolodvorske naprave ob s transporti čet obloženi progi Vilejka—Molodečno—Minsk in kolodvora Pogorjelci in Horodžjeja pred armadno skupino gfm. princa Leopolda Bavarskega. Zvečer se je popolnoma razbil v našem ognju ruski napad južno Skrobove.

Armadna skupina generala von Linsingena.

Sovražni napadi so postali še obsežnejši in silnejši. Raztezali so se danes, izvzemši posamezne odseke, na fronto od Stobihve (ob Stohodu severovzhodno Kovla) do zapadno Berestečka. Razbili so se z ogromnimi izgubami za napadalca večinoma že v zapornem ognju. Le na maloštevilnih mestih cele fronte je prišlo do bojev moža proti možu. Sovražnik, ki je vdrl, je bil s protisunkom zopet vržen nazaj ali pa je bilo njegovo daljnje prodiranje ustavljeno. Ponoči smo izvršili že zdavnaj nameravano umikanje čet iz proti vzhodu molečega loka reke Stohod severno železnice Kovel—Rovno na kratko tetivo, ne da bi nas sovražnik motil.

Sijajno odbiti napadi.

Dunaj, 31. julija.

Na višinah vzhodno Kilibababe so čete armade Pflanzler-Baltin predpreteklo noč odbile ruski sunek.

Zapadno in severo-zapadno Bučača nadaljuje sovražnik svoje napade slej ko prej z največjo žilavostjo. Tam so se tudi včeraj vršili srditi in trdovratni boji. Zavezniške čete so svoje pozicije obdržale. Neposredno zapadno Brodov se je ponesrečilo več sovražnih ponočnih napadov.

PODLISTEK.

Vladimir Korolenko.

Brez besede.

Dalje.

Tam je našel Johna. Zadnje dni je hodil mladi mož večkrat k deklicam ter posedal tam, živahno klepetajoč z Ano, po pol ure in dlje. Tudi sedaj je začel Matvej, stopicajoč po stopnjicah navzgor, njegov glas.

„No, vidite,“ je govoril, „tako se živi tu v novem svetu. Vendar ne slabo, kaj?“ Ko je vstopil Matvej, se je hitro poslovil ter odhitel, da ne zamudi vlaka. Matvej pa je ostal obraz mu je bil nekoliko blede in oči so zrle žalostno. Ana je povsila glavo ter čakala, kaj ji ima povedati. Matvej se vsede nekoliko neokretno na posteljo, gleda v zadregi na Ano in reče:

„Ali hočeš poslušati, sirota, kar ti bo povedal Matvej Lozinskij?“

„Le govorite, prosim. Saj vas smatram za sorodnika,“ odvrne deklica tiho.

Matvej je bolešno premišljeval; končno reče: „Malo dobrega je tu, dekle. Verjemi mi — malo dobrega . . . Sodom in Gomora!“

Roza se je nehote nasmehnila, a govoril je tako žalostno, da so Ani silile solze v oči. Mislila si je samaprisebi, da sodeč po Johnovem pripovedovanju, v Ameriki že celo ni slabo, ako se ume človek prilagoditi razmeram. Pa ni hotela ugovarjati, ampak le tiho je rekla:

„In kaj je sedaj storiti?“

„Oh, kaj je storiti! Ko bi mogel vzamem svojo culico na hrbet in gorjačo v roko in domov grem s teboj, ko bi se imeia tudi preprosjačiti do

doma . . . Raje bi potrkaval na okna v domovini, raje bi vodil slepce, raje bi doma poginil na cesti . . . na cesti ali na polju . . . v domovini . . . A sedaj to ni mogoče, ker . . .“

Podrgne si čelo in potem nadaljuje:

„Ker leži morje vmes . . . In Osipovo pismo ne pride . . . sedeti tu z rokami v naročju . . . tudi ne pojde več . . . To sem ti hotel povedati, sirota . . . popeljal te bom k oni milostivi gospe . . . k naši rojakinji . . . sam pa hočem pogledati, kaj premore par krepkih pesti . . . In . . . in če se ne izgubim, čakaj name . . . Se nikdar se nisem zlagal v življenju . . . in ako ne poginem, pridem in te vzamem seboj . . .“

„To ni bila dobra misel!“ vpade hitro mlada židinja. „Poznamo to gospo . . . Vedno se trudi, da bi vzel v službo novodošla dekleta.“

„Bog jo bo za to poplačal,“ odvrne suhoparno Matvej.

„Pa njej je le na tem,“ reče Roza zmedeno, „da prav malo plača.“

„Gladu umrlo se pri njej ne bo.“

„In zahteva prav mnogo dela.“

„Bog ljubi delo.“

Matvej je motril Rozo s ponosnim in zničljivim pogledom. Mlada židinja je dobro poznala ta prezerljivi pogled kristjanov. Za Ano je občutila že skoro nekako prijateljstvo in tudi zamišljene-ga modrookega Volinjca je imela rada. Sedaj jo je pa vse to minilo in kratko je odvrnila:

„Storita kar hočeta.“ In odšla je iz sobe.

„Kar je pri nas slabega je še vedno boljše kakor tukajšnje dobro,“ pravi Matvej Ani s poučljivim glasom. „Pospravi svoje stvari. Še Janes greva tja.“

Ana je vzdihovala, pa vzlic temu je poslušno pospravila svoje stvari. Toda Matveju ni bilo po

volji, da je Roza, ko so zapustili mister Borkovo stanovanje, poljubila tako srčno, kakor da bi bila njena lastna sestra.

XIII.

Onega dne so hodili naši ljudje zopet s culicami po neviorških cestah, kakor takrat pri dohodu. Le da sedaj ni bil navzoč Dyma, ki je bil že zdavnaj odložil belo haljo ter se docela pridružil Ircem. Komaj, da je vedel za načrte svojih rojakov. Zato pa sta ostala Matvej in Ana pri starem: on v svoji beli halji, ona z belo rutico na glavi. Tudi John je smatral za veliko neumnost, kar si je izmislil Matvej. A kot Ametikanec se ni vtikal v tuje zadeve. Žvižgal je le jezno predse, medtem ko je spremljal Matveja in Ano.

Najprej so hodili peš, potem jih je par konj potegnilo v orjaškem vozu, potem so hodili navzgor in naposled so frčali skozi zrak. Iz ene ulice v drugo — so se vozili dokaj dolgo. V onem mestnem delu, kamor so končno prišli, so stale manjše, priprostejše hiše in široke, ravne, mirne ceste.

Ob nekem vogalu so izstopili in hodili naravnost. Ko bi bilo manj kamenja in bi rasla med kamni semtertja trava, ko bi sredi ceste sedeli mali, napol goli otroci ter bi se izprehajale krave in ko bi se videla le ena hišica s pritličnimi okni in vdrti streho — potem, si je mislil Matvej, bi bila cesta slična domačim. A tu je bila ena hiša natančno taka kakor druga: vse so bile trinadstropne, vse so imele skrlnate strehe, enaka okna in enako število stopnic. Skratka, kakor dvojčki so stale hiše ob cesti in razlikovale so se druga od druge le po črnih hišnih številkah, ki so bile naslikane na medlem steklu nad hišnim vhodom.

(Dalje.)

V Voliniji je žrtvoval sovražnik včeraj zopet neštete tisoče borilcev brez vsakega uspeha. Kjerkoli je jurišal, pri Zvinjačah, zapadno in severo-zapadno Lucka in na obeh straneh železnice iz Sarnov v Kovel, povsod so se razbile njegove jurišajoče kolone. Južno Stobihve, kjer se je prehodno vstalil na levem bregu reke Stohod, je bil zopet pogran nazaj. V Voliniji se boreče zavezniške čete so vjele včeraj več ruskih častnikov in 2000 mož ter vplenile tri strojne puške.

Berolin, 31. julija.

Proti armadni skupini generala von Linsingena nadaljevani silni naskoki ruskih vojnih množic, so bili tudi včeraj zmagovito odbiti. Prinesli so sovražniku zopet največje izgube. Najbolj je pritisikal sovražnik na odsek na obeh straneh železnice Kovel—Zarni, med Vitonjecom in Turijo, južno od Turije in na obeh straneh Lipe. Dobro pripravljen protinapad je vrgel sovražnika, ki je bil prodril pri Zarečju, južno Stobihve, zopet nazaj. Kolikor je dosedaj dognano, je bilo vjetih včeraj 1889 Rusov, med njimi 9 častnikov.

Flotilje naših letalcev so tekom zadnjih bojnih dni prizadejale sovražniku mnogo škode z napadi na bivališča, na korakajoče in počivajoče čete ter na njihove etapne zveze.

Dunaj, 1. avgusta.

Tudi jugozapadno in zapadno od Lucka je sovražnik, očitno prisiljen vsled svojih izredno visokih izgub, napravil pavzo v svojih napadih. Nasprotno pa je severno od najzgornje Turije, nadalje v kolenu Stohoda pri Kašovki in severno železnice iz Sarnov v Kovel nadaljeval svoje napade z nezmanjšano silo. Povsod smo ga deloma že z ognjem, deloma v bližinskem boju zavrnil.

Ob severovzhodni fronti južno od Pripjata je bilo meseca julija vsega skupaj pripeljanih 90 ruskih častnikov, 18.000 mož in 70 strojnih pušk.

Berolin, 1. avgusta.

S sunkom nemških oddelkov je bila uničena ena posamezna ruska stotnija, ki je prodirala proti Vulkii (ob Oginskem kanalu). Zagadno od Logišina smo vjeli v bojih, o katerih smo včeraj poročali, nad 70 mož. Poostren artiljerijski boj na obeh straneh Nobelskega jezera. Vzhodno od jezera smo krvavo zavrnil napad enega sovražnega bataljona. Proti fronti ob Stohodu so se Rusi nadalje utrjajali v brezusposnih napadih; trikrat so bili pri Smoljarih in severno od tam z ognjem prisiljeni, da so se vrnili, pri Porsku (severovzhodno od železnice Kovel - Rovno) smo jih vrgli s protisunkom, med Vitonjecom in Kisjelinom so do šestič brezuspešno jurišali. Za posest nekaterih jarkov pri Vitonjecu se vrši trdovraten boj. Vjeli smo 5 častnikov in nad 200 mož.

Čete generala v. Linsigna so vjele v juliju 70 častnikov in 10.998 mož ter vplenile 53 strojnih pušk.

Dunaj, 2. avgusta.

V jugo - vzhodni Galiciji se je zlomilo jugo - zapadno od Bučača pri Višnjovičku in na jugu, jugozapadu in zapadu od Brodov več deloma močnih ruskih napadov. Enako so se izjalovili vsi napori nasprotnika med najgornjo Turijo in železnico, ki vodi v Kovel, da bi prebili fronto zaveznikov, ob odporu tam se borečih nemških in avstro - ogrskih čet. Enako usodo je imelo končno več močnih sunkov nasprotnika v kolenu Stohoda pri Kasovki.

Berolin, 2. avgusta.

Jugo - zapadno od Pinska so se ponavljala ruska podvzeta na obeh straneh Nobelskega jezera z ojačenimi silami in se raztegnila na okolico Lubješov (ob Stohodu). Gladko smo jih zavrnil.

Večkratni napadi na loku Stohoda (severo - vzhodno od železnice Kovel - Rovno) so se popolnoma zlomili že v zapornem ognju. Vedno iznova je sovražnik brez ozira na svoje izgube naskakoval naše pozicije med Vitonjecom in Turijo. Ves njegov napor je ostal brezuspešen.

Uradno obvestilo o imenovanju gfm. Hindenburga za vrhovnega poveljnika.

Dunaj, 2. avgusta.

Tekom navzočnosti Nj. veličanstva nemškega cesarja na vzhodni fronti se je izvršila v sporazumu z Nj. c. in kr. apostolskim veličanstvom nova ureditev poveljniških razmer, ki upošteva položaj, kakršnega je ustvarila splošna ruska ofenziva. Pod generalom feldmaršalom von Hindenburgom je bilo združenih več armadnih skupin zaveznikov k enotni uporabi po dogovoru obeh vrhovnih armadnih vodstev.

Dunaj, 3. avgusta.

Pri Velesnjovu so vrgle naše čete sovražno krdelo, ki je bilo na ozkem delu fronte vdrla v naše jarke popolnoma zopet ven. Armada generalobersta von Böhm - Ermolli je zavrnila zapadno in jugozapadno Brodov napadalne poskuse. Tudi ob železnici iz Sarnov v Kovel in ob dolinem Stohodu so se ruski sunki ponesrečili. Sicer je bil sovražnik včeraj mnogo mirnejši, kar je pač pripisati njegovim nad vse velikim izgubam.

Berolin, 3. avgusta.

Na severnem delu fronte nobenega posebnega dogodka. Ruski sunki na obeh straneh Nobelskega jezera so se ponesrečili. Močan napad se je jugozapadno od Lubješov zlomil.

Ob železnici Kovel - Sazni prodirajoče sovražne strelske črte smo s svojim ognjem pregnali. V gozdu Ostrovu, severno od Kisjelina, smo vjeli nad 100 sovražnikov.

Na obeh straneh železnice pri Brodih name-ravani sovražni sunki so se izvršili samo proti Ponicovici in smo jih zavrnil.

V ostalem je vladalo na fronti pičlo bojno delovanje.

Pri Rožišču in vzhodno od Torčina smo zbili ruska letala.

Francosko-angl. ofenziva.

Zračni napad na angleško obalo.

Berolin, 30. julija.

V noči od 28. na 29. julija je pomorsko talsko letajsko brodovje napadlo srednji del angleškega vzhodnega obrežja in metalo bombe na železniške naprave v Lincolnu, na industrijske naprave pri Norvichu, na pomorski opirališči Grimsby in Immingham in na predstražne ladje pred Humberjem. Eden svetilnikov na izlivu Humberja je bil uničen. Vzlic obstreljevanju z gorečimi izstrelki so se vse zračne ladje vrnile nepoškodovane v domači pristan.

Brezuspešni napadi.

Berolin, 31. julija.

Angleška podjetja pri Pozièresu in Longuevalu so trajala noter do včerašnjega dne. Z njimi se je pričel nov angleško-francoski napad, ki se je izvršil enotno med Louguevalom in Sommeo zjutraj z uporabo najmanj šestih divizij, med tem ko ga je med Pozièresom in Longuevalom čez dan zadrževal naš zaporni ogenj in se je izvršil s takisto zelo močnimi silami šele zvečer v posameznih naskokih. Sovražnik je bil povsod z najtežjimi krvavimi izgubami odbit in ni zavojeval niti pedi zemlje. Če je prišlo do bojev moža proti možu, so se ti boji vsled drznega elana bavarskih in saksonskih rezervnih čet ter hrabrih Šlezvik-Holsteincev končali za nas ugodno. Vjetih je bilo 12 častnikov in 769 sovražnih vojakov, vpljenih 13 strojnih pušk.

Južno od Somme artiljerijski boji. V okolici pri Prunayu (v Champagni) se je razbil v našem ognju slabotnejši francoski napad.

Vzhodno od Moze je narastel artiljerijski ogenj večkrat do velike ljutosti. Jugo-zapadno utrdbe Thiaumont so se vršili manjši boji z ročnimi granatami.

Na napad sovražnih letalcev na Conflans, smo odgovorili z ognjem na Pont a Mousson. Flotilja francoskih aeroplanov, ki je hitela proti Müllheimu na Badenskem, je bila pri Noieburgu ob Renu od naših Fokkerjev ustavljena, pograna v beg in preganjana. Sovražno vodilno letalo smo zbili sverozapadno Müllhausena na tla. Poročnik Höhendorf je premagal severno Bapaumea enajstega, poročnik Wintgens pa vzhodno Perronea dvanajstega nasprotnika. Po en francoski dvokrovnik je bil sestreljen zapadno Pont a Mousson in južno Thiancourta (ta z obrambnim ognjem.)

Angleži in Francozi so plačali svoje malenkostne uspehe z izgubo 350.000 mož.

Berolin, 1. avgusta.

Ker je od početka angleško francoske ofenzive v pokrajini ob Sommi — na Angleškem imenovan „She great Sweep“ to je „veliko pometanje“ — preteklo sedaj 1 mesec, v katerem času naj bi se bila po prejšnjih naznanilih naših sovražnikov pod vsakim pogojem ivojevala odločitev, je umestno presoditi, kaj vse je bilo od onih dejanj doseženo. Pač so dosegli na črti kakih 28 km vpoginjenje nemške fronte približno 4 km globoko. Toda po svojih izkušnjah z dne 20., 22., 24. in 30. julija pač ne bodo hoteli trditi, da je nemška črta za to na kateri točki le omajana. Ta „uspeh“ je stal Angli-že po zelo previdni cenitvi najmanj 230 tisoč mož. Za cenitev francoskih izgub nam v tem slučaju ni na razpolago zanesljiva podlaga. Celotne izgube naših nasprotnikov bodo znašale torej kakih 350.000 mož, dočim se naše izgube, kakor so obžalovati, po številu s temi izgubami ne dajo niti primerjati. Pri tem smo imeli vsled počasnega napredovanja ofenzive popolnoma čas, da smo za svojo sedanjo prednjo črto zopet izgradili pozicije, ki so nam bile pred njo izgubljene. Da to navedbo pravilno osvetlimo, se še navaja, da nam je prvi mesec bojev v pokrajini ob Mozi pri Verdunu prinesel z izgubo kakih 60.000 mož dvakrat toliko ozemlja, dočim so Francozi tam v istem času izgubili najmanj 100.000 mož.

Ves trud zaman.

Berolin, 2. avgusta.

Severno od Somme so se vršili krajevno omejeni, toda ljuti boji, kot posledica velikih na-

padov z dne 30. julija; zapadno od gozda Fouraux smo vrgli Angleže, ki so bili v ozki fronti vdrli, ven. Gladko smo zavrtili sovražni napad, izvršen v 8 valovih v okolici Maurepasa. Tik severno od Somme smo popolnoma zavrtili po ljutem boju Francoze iz pristavn Monacu, od koder so zvečer prodrli.

Južno od Somme živahno obojestransko artiljerijsko delovanje, enako tudi na desno od Mose zlasti o odseku Thiaumont-Fleury in vzhodno od Somme; tu smo včeraj zjutraj zavrtili sunke sovražnih čet z ročnimi granatami. Z razsežnimi razstrelitvamismo razdeljali francosko pozicijo pri Flireyju v razsegu 200 m; naše patrolje, ki so nato izvršile sunek, so vjele nekaj mož.

Podvzeta sovražnih izvidnih oddelkov so se ponesrečila zapadno od La Basseja, severno od od Hullucha, južno od Loosa in jugovzhodno od Reimsa.

Vsled metanja bomb iz letal je bila napravljena v Werwiqou, v Belgijskem Cominesu in na drugih krajih za našo fronto, brezpomembna vojaška škoda; med prebivalstvom je mnogo žrtev.

Po eno sovražno letalo smo včeraj in 30. julija z obrambnim ognjem v naših črtah v pokrajini ob Sommi in eno nadaljne včeraj v zračnem boju pri Lihonsu zbili.

Novi nemški uspehi pred Verdunom.

Berolin, 2. avgusta.

Severno od Somme je napadel sovražnik zvečer z zelo močnimi silami, toda brezuspešno, v odseku Maurepas od Somme, ko je bil že popoldne pri delnem podvzetju proti pristavi Monacu vsled hitrega protisunka nemških bataljonov doživel krvav poraz. Ob cesti Maricourt-Clery je prodril do naših popolnoma zasutih jarkov. Sovražne izgube so zopet precejšnje.

Južno od Somme so se pri Rolloyu in Estreesu odigravali krajevni boji.

Na desno od Moze smo napredovali severo-zapadno in zapadno od utrdbe Thiaumont, zavzeli gorski nos severo-vzhopno od utrdbe Soyeville in potisnili sovražnika v gorskem gozdu ter v gozdiču Laufee bistveno nazaj. Na nerajnenih vjetih je bilo pripeljanih 19 častnikov, 923 mož in vpljenih 14 strojnih pušk.

Sovražni letalski napadi na kraje za severnim delom naše fronte, so se ponovili. O vojaški škodi se da komaj govoriti. Izgube med prebivalstvom se množe. Kakor se je naknadno poročalo, je bil v noči na 31. julij napaden tudi kraj Arlon v Belgiji. Jezuitski samostan in cerkev sta zadeta.

Z obrambnim ognjem smo zbili tri sovražna letala, in sicer severno od Arrasa, jugozapadno od Bapauma in pri Pozièresu v zračnem boju, eno pri Monthoisu zbito.

Nov angleški odločilen napad zadušen.

Berolin, 3. avgusta.

Severno od Somme je dal močni sovražni ogenj med potokom Ancro in Sommo pričakovati velik odločilen napad. Vsled našega zapornega ognja je prišlo le do časovno in krajevno ločenih, toda težkih bojev. Na obeh straneh ceste Bapaume-Albert in vzhodno od gozda Trones so se zlomili močni angleški napadi. Med Maurepasom in Sommo se je francoski naskok ponavljal do sedmega krata. V žilavi borbi so ostale naše čete gospodarice svoje pozicije, samo v pristavo Monacu in v del jarka severno od Somme je nasprotnik vdrl.

Južno od Somme smo zavrtili pri Barleuxu in Estreesu francoske sunke. Na desno od Mose je postal sovražnik proti Poprovevu vrhu in na fronti od hriba Thiaumont do severno od utrdbe Laufee močne sile k napadu. Ustabil se je na zapadnem delu Poprovega vrha in jugozapadno od Fleurýja v delih naših najsprejnejših pozicij ter je v gozdiču Laufee zopet zavzel predvčerajšnjem izgubljene dele jarkov. Ob utrdbi Thiaumont in jugovzhodno Fleuryja smo nasprotnika gladko zavrtili, v gorskem gozdu smo ga, ko je začasno vdrl, s protinapadom in velikimi izgubami za njega vrgli.

Pri sovražnih bombnih napadih na belgijska mesta je bilo med drugimi v Meirelbeku, južno od Genta usmrčenih ali težko ranjenih 16 prebivalcev, med njimi 9 žen in otrok. Naši letalci so napadli sovražne flotilje in jih prisilili, da so se vrnile. En sovražni letalec se je umaknil na holandsko ozemlje. V zračnem boju je bil zbit en angleški dvokrovnik južno od Roulers in eno sovražno letalo, trinajsto poročnika Wintgensa, jugozapadno Peronna. Z obrambnim ognjem smo zbili po enega sovražnega letalca pri Boesinghu in severno od Arrasa.

Napad nemških zrakoplovov na London.

Berolin, 1. avgusta.

Več mornariških zrakoplovskih flotilj je v noči od 31. julija na 1. avgust uspešno napadlo London in vzhodne grofije Anglije ter pri tem obložilo z vidnim uspehom z bombami obrežne naprave, obrambne baterije in vojaško važne industrijske industrijske naprave. Vsi zrakoplovi so se kljub silnemu obstreljevanju, ki se je pričelo že pri odhodu, nepoškodovani vrnili.

Drug napad nemških Zeppelinov na London.

Berolin, 3. avgusta.

V noči od 2. na 3. avgust je napadlo zopet večje število naših mornariških zrakoplovov jugovzhodne grofije Anglije in posebno London, brodovno oporišče Harwich, železniške naprave in vojaško važne industrijske naprave v Norfolk z razstrelilnimi in netilnimi bombami in dobrim uspehom. Sovražne lahke bojne sile in letala so zrakoplove pri prihodu napadla, številni reflektorji so jih pri napadu samem obstreljevali. Vsi so se nepoškodovani vrnili.

Italijanska fronta.

Topovski boji.

Italijansko bojišče.

Na višinah jugozapadno Paneveggija smo zavrnili napad italijanskega bataljona. Sicer se vrše na posameznih odsekih fronte živahnejši topovski boji.

Dunaj, 31. julija.

V Dolomitih smo včeraj v ozemlju Tofane krvavo odbili napad več alpskih bataljonov. Vjeli smo 135 Italijanov, med njimi 9 častnikov ter vplenili 2 strojni puški.

Na soški fronti je sovražna artiljerija ljuto obstreljevala tolminsko in goriško mostišče ter naše pozicije na hribu Sv. Mihaela.

Napad italijanskih letal na Reko.

Dunaj, 2. avgusta.

Dne 1. avgusta ob pol 8. zjutraj je vdrla flotilja 14 italijanskih velikih bojnih letal preko Pirana v Istro. Linijski poročnik Banfield se je dvignil v Trstu s svojim hidroplanom, zasledoval flotiljo čez vso Istro, dosegel jedro, 7 „Capronijev“, nad Reko v višini 2700 m ter sestrelil eno veliko bojno letalo. Voditelj je mrtev, dva opazovalca sta vjeta. Banfield in njegovo letalo sta ostala nepoškodovana.

Italijanski podmorski čoln vplenjen.

Dunaj, 2. avgusta.

Italijanski podmorski čoln „Giacinto Pullino“ je prišel v severni Adriji v naše roke ter smo ga skoro popolnoma nepoškodovanega pripeljali v Pulj. Vsa posadka, obstoječa iz 3 častnikov in 18 mož, je bila neranjena vjeta.

Podmorski čolni v Sredozemskem morju.

„Corriere della sera“ poroča iz Tunisa o potopitvi italijanskega parnika „Angelo“, ki je bil od nemškega podmorskega čolna 80 km od afriške obali potopljen. Nemški podmorski čoln se je boril skoro istočasno tudi z nekim japonskim parnikom. Temu pa se je posrečilo uiti in podmorski čoln se je takoj zopet spravil nad parnik „Angelo“ ter povabil kapitana, da pride na podmorski čoln. Tam so poveljnika prijazno sprejeli. Medtem je odšlo 5 oboroženih pomorščakov na parnik. Ti so vzeli od tam živih, položili bombe in jih nato z električnim kontaktom užgali. Neki Španec, ki je bil na podmorskem čolnu, je vse to kinematografil. Moštvo parnika „Angelo“ se je rešilo na čolnih in je bilo pozneje sprejeto od nekega angleškega parnika in prepeljano v Algir. Parnik „Sera“ je imel enako usodo, in tudi japonski parnik, ki je bil zbežal, je bil dva dni pozneje, ko je zapustil pristanišče Algir, potopljen.

Boj v Jadranskem morju.

Dunaj, 3. avgusta.

Skupina naših torpednih ladij je obstreljevala 2. avgusta zjutraj vojaške objekte v Molfetti. Demolirala je en hangar za letala, zažgala neko tovarno, poškodovala neko drugo; pri povratku so imele te torpedne ladje in pa križarka „Aspern“, ki se jim je pridružila, kratek boj s sovražnim oddelkom, sestojecim iz 1 križarke in 6 rušilcev. Od naših zadete so krenile sovražne jednote proti jugu ter so izginile. Naše jednote so se vrnile nepoškodovane.

V jutranjih urah istega dne je 5 sovražnih aeroplanov metalo bombe na Drač, ne da bi napravili kakršnokoli škodo; naši hidroplani, ki so se takoj dvignili, so jih zasledovali. Eden naših hidroplanov (voditelj pomorski prapoščak von Fritsch, opazovalec pom. prapoščak Sewera) je zbil eno sovražnih letal nekaj morskih milj južno Drača ter je lahko poškodovano vplnil. Od obeh letalcev, ki sta zbežala, so pozneje naše čete vjele 1 častnika.

Torpedna ladja „Magnet“ je bila 2. avgusta dopoldne od nekega sovražnega podmorskega čolna lansirana in na zadnjem koncu od torpeda zadeta. Pri tem sta bila 2 moža ubita, 4 ranjeni, 7 se jih pogreša. Ladjo smo spravili v pristanišče.

Na Balkanu.

Svarilo Romuniji.

V očitno oficijoznem uvodnem članku izvajajo „Münchner Neueste Nachrichten“ o položaju v Romuniji: V našem razmerju do Romunije je v

toliko nastala sprememba, da sta Avstrija in Nemčija z ozirom na brezprimerno agitacijo v Bukarešti in na očitno ne več prav zanesljivo zadržanje romunske vlade, bili primorani resno opozoriti romunsko vlado na težke posledice, ki bi nastale za Romunijo, ako bi le-ta krenila v tabor naših sovražnikov. Veseli nas, da je dala avstrijska in nemška diplomacija gospodu Bratianu odkrito in pošteno razumeti, da bodo zavezniki brez odloga obrnili svoje zmogovito orožje proti Romuniji in izvojevali boj na romunskih tleh, ako bi romunska vlada res uresničila sklep se bojevati ob strani četverozveze.

Pomirljive vesti.

„Fremdenblatt“ poroča iz Bukarešte: Značilne za razpoloženje rusofilov so besede Take Jonesca, ki je po avdienci pri kralju dejal: „Nemci so nam zrasli čez glavo.“ „Eclair des Balkans“ v najstrožjih besedah obsoja protivnike kralja Ferdinanda ter ga slavi kot najenergičnejšega in najbolj patriotičnega Hohenzollerca, ki je državo obvaroval katastrofe. Načrti rusofilov da so se popolnoma popolnoma ponesrečili.

Izmenjava blaga med Romunijo in Avstrijo je, kakor poročajo iz Budimpešte, v polnem teku. Vsak dan pride čez 180 vagonov raznih surovin in žita čez romunsko mejo, naši vlaki pa dovažajo v Romunijo industrialne produkte. Romunija je naročila v Avstriji in Nemčiji tudi 80.000 ton premoga, ki se že dovažajo po Donavi v romunsko pristanišča.

DNEVNE VESTI.

Grof Andrassy v avdienci. Voditelj madžarske opozicije grof Andrassy je bil po svojem povratku iz Berlina sprejet od cesarja v posebni avdienci. Napram žurnalistom je izjavil, da ne more o svojih političnih poslih dati prav nobenega pojasnila. Grof Apponyi in Štefan Rakovszky, ki sta se nahajala nekaj dni na Dunaju, nameravata koncem tedna prositi za avdienco pri cesarju. Grof Andrassy se je vrnil v Budimpešto, kjer je opetovano konferiral z grofom Tiszom. Opozicijski voditelji izjavljajo, da se tičejo vsa ta posvetovanja silno važnih zadev.

Habsburški rod. Ob cesarjevem rojstnem dnevu priredita ljudski šoli v Kranju z učenci in učenkami teh šol mladinsko spevoigro z naslovom „Habsburški rod“. Igra vsebuje deklamacije, eno- in dvoglasne zборе ter skioptične slike. Natančni spored priobčimo v prihodnji številki.

Prošnje za oprostitev od vojaške službe. Čedalje bolj se pojavljajo slučajji, da stranke prošnje za oprostitev od vojaške službe vpošljajo neposredno c. in kr. vojnemu ministrstvu, c. kr. poljedelskemu ministrstvu, c. in kr. vojaškemu poveljstvu, c. kr. deželnemu predsedništvu itd. Znova opozarjamo, da je vse prošnje za oprostitev od vojaške službe vlagati pri okrajnem glavarstvu, sicer se v bodoče ne bodo vpoštevale ne tu ne tam. Prošnje je kolkovati z 1 K, prilog s 50 v.

Umrli je v Tridentu c. in kr. nadognjičar Miško Mohor, sin tukajšnjega organista gda. Mihe Mohorja. Dne 21. julija na Asiaški planoti od granate dvakrat zadet v glavo, je podlegel ranam v bolnici v Tridentu, kjer so ga včeraj pokopali. Pokojnik, značajan in vesten človek, je ostavil ženo in enoletnega sinčka. Bodi tuja zemlja lahka slovenskemu junaku!

Padel je 9. julija na italijanskem bojišču Lovro Sclar, doma iz Založ pri Podnartu na Gorenjskem. Bil je vedno vnet naprednjak in je iskreno ljubil slovensko stvar.]

Železni denar. Dne 3. t. m. so prišli v promet dvajsetvinarski novci iz železa. Nakovanih je že nad 40 milijonov komadov. V drž. kovačnici za

denar izdelajo dnevno 600.000 železnih dvajsetvinarskih novcev, 120.000 desetvinarskih novcev iz novega srebra in 150.000 srebrnih kron. Obenem se bo začelo jemati iz prometa dvajset in desetvinarske novce iz nikla oziroma alpeke in se bo ta material dal vojni upravi na razpolaganje.

20vinarski novci iz niklja veljajo samo še do 31. decembra t. l. v privatnem prometu. Na njih mesto stopijo železni novci.

Draginjska podpora za častnike. V zaledju uslužbeni vojaški gazisti X. in XI. razreda, ki so bili dne 1. avgusta upravičeni za pripravljenostno doklado, dobe izredno enkratno podporo, ki znaša od 60 do 400 K.

Zvišanje djet državnih uradnikov. Izšla je ces. naredba, ki zvišuje dijete državnih uradnikov 11. do 9. plačil. razreda za 50%, 8. do 6. plačilnega razreda za 40%, 5. plačilnega razreda za 35% in 4. do 1. plačilnega razreda za 30% ter pisarniških oficijantov, pomočnikov, poduradnikov in slug za 50%. Te doklade veljajo, če traja odsotnost od službenega kraja več kot 14 dni, le za prvih 14 dni.

Najvišje cene za seno in slamo. [Vsled odredbe c. kr. poljedelskega ministrstva je c. kr. deželna vlada naznanila vsem političnim oblastem z razglasom z dne 26. julija t. l. št. 23.799, da ostane cena za seno in slamo ravno taka kakor je bila določena z ministrsko naredbo z dne 10. januarja 1916 drž. zak. št. 12, namreč za 100 kg sena 13 K, za 100 kg navadne slame 8 K in za 100 kg škope 9 K z vsemi dosedaj veljavnimi pribitki za stiskanje oziroma za vezavo in za dovoz.

Žito se mora ponuditi v nakup komisariju vojno - žitnega zavoda. V nasprotju z lani, ko so smeli poljedelci v mesecih od julija do oktobra preko domače potrebe pridelano žito prosto prodajati in se jim je za to predčasno odprodajo priznala nagrada v obliki dodatka k ceni, se z novo cesarsko naredbo z dne 11. junija 1916, drž. zak. št. 176, odreja dolžnost oddaje — splošno in brez izjeme — že z dnem, ko se žetev pospravi. Letos se prične torej dolžnost oddaje žita, pridelanega preko domače potrebe, z dnem, ko se spravi letina pod streho. Na ta razloček se naše ljudstvo še posebno opozarja, da ne zabrede v neprilike s postavo. Tudi bodo žitne cene v kasnejših mesecih znatno padle. Po novi cesarski naredbi so poljedelci dolžni, nele imeti na razpolago za vojni žitnoprometni urad ono žito, kar so ga pridelali preko svoje potrebe za dom, temveč ga morajo sami od sebe ponuditi v nakup komisariju navedenega zavoda, ne da bi čakali na kak poseben poziv v to. Deželna vlada je odredila, da se imajo te ponudbe naznaniti tekom 14 dni po končani mlačvi, in sicer komisariju ljubljanske podružnice navedenega zavoda. Vpelje se strogo nadzorovanje in vsaka opustitev ali zamuditev ponudbe bo strogo kaznovana.

Pivo se je zopet podražilo s 1. avgustom 1916, in sicer v sodcih za 4 K, v steklenicah pa za 5 K pri hektolitru.

Kupi se dvokolo.

Več v upravnistvu „Save“.

Mesečna soba

se odda takoj.

Natančneje v upravnistvu lista.

Žalostnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prezalostno vest, da je naš iskreno ljubljeni soprog, ozir. oče, brat, sin in svak, gosp.

MIŠKO MOHOR

c. in kr. nadognjičar

ranjen dne 21. julija 1916. na Asiaški planoti, podlegel ranam v bolnici.

Pogreb nepozabnega rajnika se je vršil v Tridentu, v petek, dne 4. avgusta ob 8. uri zjutraj.

Svete maše zadušnice se bodo brale v tukajšnji župni cerkvi. Nepozabnega pokojnika priporočamo v blag spomin in molitev.

V Kranju, dne 3. avgusta 1916.

34

Žalujoča soproga in sorodniki.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo v LJUBLJANI

obrestuje hranilne vloge od 1. januarja 1913 naprej po čistih

brez odbitka rentnega
davka.

4³/₄ 0/0

brez odbitka rentnega
davka.

Rezervni zaklad
nad K 800.000.

Rezervni zaklad
nad K 800.000.

6 52—28

Najboljša kosa sedanjosti

je

Gorenjska kosa

katera je izdelana iz najfinejše srebrno-jeklene tvarine (Silberstahl). Kdor je že kosil ali poskusil srebrno-jekleno „Gorenjsko koso“, jo bode vsakemu najtopleje priporočal ter nikdar več druge vrste rabil, za katero se jamči (ali garantira), torej kdor še ni kosil z „Gorenjsko koso“, naj takoj piše po njo, katera se pa dobiva edinole v

Prvi gorenjski razpošiljalni
IVAN SAVNIK, KRANJ.

„GORENJSKA KOSA“ je zelo priporočljiva tudi za ženske, ker je lahka kot pero. 17 24—15

„GORENJSKA KOSA“	60	65	70	75	80	cm dolga
	6	6 ¹ / ₂	7	7 ¹ / ₂	8	pesti
	2·60, 2·70, 2·80, 2·90, 3—K					

Da je „GORENJSKA KOSA“ najboljša, je dokaz, ker se zahteva po vseh avstro-ogrskih deželah ter je vsakemu na razpolago mnogo pohvalnih pism.

„KINO IDEAL“ V LJUBLJANI.

Soboto 5., nedeljo 6., ponedeljek 7. avgusta:
Film slovite „Deckla“ f. dr. Berlin:

Nepopisan list

Detektivski kriminalni roman v 4 dejanjih. Sestavil Delmont.
Za mladino neprimerno!

Torek 8., sreda 9., četrtek 10. avgusta:
Senzacija nad senzacijo:

Eno noč v Maxinu v Newyorku.

Plesni komad v 4 dejanjih. Z originalno ameriškansko godbo!
Za mladino neprimerno!

Prednaznaniilo: soboto 12.—14. avgusta:

„SALAMBO“

!! Zadnja predstava ob ugodnem vremenu na vrtu !!

Pričetek predstav: Ob delavnikih: ob 1/2, 5, 6, 1/2, 8 in 9. Ob ned. in prazn.: ob 1/2, 11 dop. 3, 1/2, 5, 6, 1/2, 8 in 9.

Pričetek predstav: Ob delavnikih: ob 1/2, 5, 6, 1/2, 8 in 9. Ob ned. in prazn.: ob 1/2, 11 dop. 3, 1/2, 5, 6, 1/2, 8 in 9.

Največja slovenska hranilnica!

Mestna hranilnica ljubljanska

Ljubljana, Prešernova ulica št. 3.

Koncem leta 1915 je imela vlog . . . . . K 48,500.000.—

Rezervnega zaklada . . . . . „ 1,330.000.—

Sprejema vloge vsak delavnik in jih obrestuje po

brez odbitka. **4¹/₄ 0/0** brez odbitka.

Hranilnica je **pupilarno varna** in stoji pod kontrolo

c. kr. deželne vlade.

Za varčevanje ima vpeljane lične domače hranilnike.

Posoja na zemljišča in poslopja na Kranjskem proti **5%**, izven Kranjske pa proti **5¹/₄%** obrestim in proti najmanj **1%** oziroma **3¹/₄%** odplačevanju na dolg.

3 12—8

Čez

Za zdravje želodca!

Zahtevajte izrečno „FLORIAN“

ga ni!

Po njem ti jed diši, Zavračajte ponaredbe!
Želodec ne opeša
In glava ne boli!

Najstarejša trgovina

Ferd. Sajovic v Kranju

(poprej J. C. Pleiweiss) priporoča

svojo bogato zalogo

sukna, letenskih modnih blagov, ceftrov in batistov za ženske bluze in obleke, pike, kambrikov, levantinov, ševijotov, kamgarnov in lodnov za pelerine, šifona, bele kotenine in platna za rjuhe, cvilha za žimnice, satenastih in pisanih posteljnih odej, kakor tudi vsega drugega manufakturnega blaga. Volneni robci, pletl najnovejših vzorcev in najboljše kakovosti.

Snežne kape, trebušnike, naročnike, rokavice in nogavice za vojake.
Svilnati robci najnovejših vzorcev.

! La poletje!

! La poletje!

2 52—30